

SYLABUS

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM:
UČITELSTVÍ VŠEOBECNĚ VZDĚLÁVACÍCH PŘEDMĚTŮ
SŠ A 2. STUPNĚ ZŠ

Sociální a pedagogická psychologie

KÓD PŘEDMĚTU

[OP2S32005](#)

Garant:	PhDr. Jana Kohnová, Ph.D.
Vyučující:	PhDr. Veronika Vitošková, Ph.D.
Fakulta:	Pedagogická fakulta
Pracoviště:	Ústav profesního rozvoje pracovníků ve školství
Akademický rok:	2016/2017
Semestr:	Letní
Rozsah výuky:	12 hodin přímé výuky / 8 hodin samostudia
Způsob výuky:	Kombinované studium
Způsob zakončení:	Zkouška

Cíl předmětu:

- osvojení základních poznatků a technik sociální a pedagogické psychologie
- podpora studentů v orientaci v komplexnějších výkladových schématech oborů, které jim umožní zvýšit srozumitelnost výchovně-vzdělávací reality
- seznámení s vybranými diagnostickými (i autodiagnostickými) a intervenčními postupy ve školním prostředí

Obsah kurzu:

- učitelská profese: pojetí učitelské profese, nároky, nejistoty a zátěže učitelské profese, učitelský stres a jeho zvládnání, duševní hygiena – prevence syndromu vyhoření aj.
- rodinná a školní socializace: stávání se žákem, rozdílnost modů výchovy ve škole a rodině, role učitele, role rodiče, výchovné styly, vliv rodiny na dítě jako žáka, vztahy mezi rodinou a školou
- motivace k učební činnosti: krátkodobé i dlouhodobé strategie ovlivňující učební motivaci, druhy motivace, se kterými se setkáváme ve školním prostředí, diagnostika žákovské motivace k učení, žákovská nemotivovanost a motivační vlivy převážně snižující školní výkon, překonávání motivačních krizí ve vztahu ve škole, podíl učitele na motivaci žáků, časový faktor v žákovské motivaci, volní procesy a jejich diagnostika
- hodnocení ve škole: funkce a význam hodnocení, psychologická úskalí spojená s hodnocením,

možnosti a limity jednotlivých druhů hodnocení, vztahové normy

- učení a poznávání: učení a chyba, autoregulace učení a vzdělávací autoregulace, strategie efektivního učení, individuální zvláštnosti učení, učební a kognitivní styly, dětské interpretace – žákovo pojetí učení

- sociální percepce: chyby v sociální percepci, utváření a změny postojů, interakce žák – učitel, předsudky a stereotypy, atribuční procesy, kauzální atribuce a školní výkon, očekávání a učitele

- školní třída jako sociální skupina: klima školní třídy, výzkumy a diagnostika školního klimatu, psychologie školní třídy a možnosti intervence v práci se třídou

- žáci se speciálními vzdělávacími potřebami: podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, podpůrná opatření, druhy a stupně speciálních vzdělávacích potřeb, pedagogicko psychologická diagnostika žáka, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a školními poradenskými pracovišti (výchovný poradce, školní psycholog, školní speciální pedagog aj..)

Povinná literatura:

MAREŠ, J.: Pedagogická psychologie. Praha: Portál, 2013.

HRABAL, V., PAVELKOVÁ, I.: Jaký jsem učitel. Praha: Portál, 2010.

(PAVELKOVÁ, I.: Motivace žáků k učení (Perspektivní orientace žáků a časový faktor v žákovské motivaci). Praha: PedF UK, 2002.)

Doporučená literatura:

VALENTOVÁ, L. a kol.: Školní poradenství I a II. Praha: PedF UK, 2013.

ŠTECH, S., ZAPLETALOVÁ, J. Úvod do školní psychologie. Praha: Portál, 2013.

BENDL, S, KUCHARSKÁ, A. (eds.): Kapitoly ze školní pedagogiky a školní psychologie. Praha: PedF UK, 2008.

MAREŠ, J.: Styly učení žáků a studentů. Praha: Portál, 1998.

BRUNER, J. S.: The Culture of Education. Cambridge: Harvard University Press, 1996.

HELUS, Z.: Dítě v osobnostním pojetí. (Obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče.)

Praha: Portál, 2004.

HRABAL, V.: Pedagogicko psychologická diagnostika žáka. Praha: PedF UK, 2002.

KULIČ, V.: Psychologie řízeného učení. Praha: Academia, 1992.

MATOUŠEK, O.: Rodina jako instituce a vztahová síť. Praha: Slon, 1993.

MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A.: Mládež a delikvence. Praha: Portál, 2000.

HRABAL, V., MAN, F., PAVELKOVÁ, I.: Psychologické otázky motivace ve škole. Praha: SPN, 1984, 1989.

PAVELKOVÁ, I. Perspektivní orientace jako činitel rozvoje osobnosti. Praha: Academia, 1990.

PRAŽSKÁ SKUPINA ŠKOLNÍ ETNOGRAFIE Typy žáků. Praha: PedF UK, 1995.

PRAŽSKÁ SKUPINA ŠKOLNÍ ETNOGRAFIE Čeští žáci po deseti letech. Praha: PedF UK, 2004.

ELLIOT, J., PLACE, M.: Dítě v nesnázích - příčiny, prevence, terapie. Praha: Grada, 2002.

SLAVÍK, J.: Hodnocení v současné škole. (Východiska a nové metody pro praxi.) Praha: Portál, 1999.

Požadavky ke zkoušce:

Úspěšné zvládnutí vědomostního testu.